SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ TITO PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya Tito pia. Tito wanî'pî Judeu pe pra moropai Paulo wanîyakon pe awanî'pî. Mîîkîrî Tito nîmî'pî Pauloya Creta kîrî po, miarîronkon innape Jesus ku'nenan yenupato'peiya moropai morî pe to' ko'mannî'to'peiya. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta wenai Pauloya yeurîma'pî, î' kai'ma morî pe aako'manto' e'pai awanî. Mîrîrî warantî morî iteseru era'ma tîuya'nîkon wenai, innape Jesus ku'to'pe tiaronkon nîrî.

Pauloya Imenuka Tito pî'

1 Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî. Paapa poitîrî pe wanî, moropai Jesus Cristo naipontî'pî pe wanî. Uyarima'pîiya Paapa nîmo'ka'san pia innape Jesus ku'to'pe to'ya, Paapa maimu yairon epu'to'pe to'ya moropai imaimu yawîrî to' ko'manto'pe uyarima'pîiya. 2 Mîrîrî ton pe uyarima'pîiya. Maasa pra innape ikupî wenai enen ko'mannî kupî ye'nen ipatîkarî. Mîrîrî epu'tî pî' man maasa pra pena pata ekonekasa' pra tîîse Paapaya ta'pî: —To' ko'mamî pe man ipatîkarî enen uupia —ta'pîiya. Paapa mîîkîrî seru'ye' pepîn. Mîrîrî ye'nen inîmîkî pî' ko'mannî. 3 Mîrîrî itekare anekareme'pai Paapa enasa' ya, ekaremekî me'po'pîiya. Mîrîrî itekare ekareme'se uyarima'pî mîîkîrî Paapa, upîika'tînenkonya.

4 Sîrîrî kaareta yarimauya sîrîrî aapia, Tito.
Amîrî wanî unmu pe pu'kuru maasa pra innape
Jesus ku'sa'ya ikupî'pîuya warantî.

Apona epîrema sîrîrî. Paapa pî' esatîuya: —
Mîîkîrî Tito era'makî morî pe, tîîwanmîra awe'to'pe,
moropai tamî'nawîron morî pe awe'to' ke irepakî.
Mîrîrî warantî tauya Uyunkon Paapa pî', moropai
Jesus Cristo upîika'tînenkon pî'.

Tito Esenyaka'mato' Creta Wono Po

5 Amîrî pokonpe wanî yai, esenyaka'ma'pî
tîîse aretî'kauya pra wanî'pî. Mîrîrî ye'nen amîrî
nîmî'pîuya Creta po yaretî'kapa. Mîrîrî yai ta'pîuya
apî': —Innape Jesus ku'nenan era'manen pe
warayo'kon mo'kakî pata kaisarî Creta wono po —
ta'pîuya. Mîrîrî ye'nen manni'kan morî pe iteseru
tîwe'sanon ta'pîuya yawîrî to' mo'kakî. 6 Innape
Jesus ku'nenan era'manen e'pai awanî morî pe ipî'
anî' eseurîma namai imakui'pî pe iwinîkîi. Tiwin
tîno'pî kenan e'pai awanî, inmukuyamî' e'pai
awanî innape Jesus ku'nenan pe. Moropai anî'ya
“imakui'pî ku'nenan mîîkîrî munkîyamî'”, taa
eserîke pra awanî. Tîyun, tîsan maimu yawîronkon
pe e'pai to' wanî, imakui'pî pe anî' eseurîma namai
to' pî'. 7 Paapa esenyaka'mato' pî' mîîkîrî wanî.
Mîrîrî ye'nen morî pe iteseru e'pai awanî, ipî'
tiaronkon eseurîma namai imakui'pî pe. Mîî
pe pra e'pai awanî, sokoro' pe pra e'pai awanî,
teetînsen pe pra e'pai awanî. Eekore'ma pra
e'pai awanî, temanne ton yu'se tîwanî ye'nen
tiaronkon yenku'tîiya e'pai pra awanî. 8 Tîîse morî
pe pemonkonyamî' teerepansenon tîîpia yapisîiya
e'pai awanî, morî Paapa yeseru era'ma tîuya pî'

taatausinpasen pe e'pai awanî, imakui'pî era'ma tîuya pî' pra. Morî pe awe'panama e'pai awanî imakui'pî kupî tîuya namai. Tonpayamî' winîkîi imakui'pî kupîiya pra e'pai awanî tîîse itu'se Paapa e'to' yawîrî aako'mamî e'pai awanî. 9 Innape yairon esenupanto' kupîiya e'pai awanî meruntî ke teesenupa'pî yawîrî. Mîrîrî warantî tiaronkon meruntîtannîpîiya yairon esenupanto' yenupa tîuya wenai. Moropai Paapa maimu yu'sankon pepîn yako'menkaiya e'pai awanî, yairî pra to' e'to' pî'.

10 Maasa pra tu'ke pemonkonyamî' anî' anetapai'nîkon pepîn se' tapairî to' eseurîmapîtî, tiaronkon yenku'tî to'ya. Arinîke to' man, Judeuyamî' yeseru yawîrî tîwe'sanon kore'ta. 11 Inkamoro tiaronkon yenupa'pî, to' ko'mamî yairî pra. Tiaronkon yewî'kon tawonkon yenku'tî to'ya tamî'nawîrî. To' yenupa to'ya tîniru yapi'to'pe to'ya tiaronkon tenku'tîi. Mîrîrî wenai tu'ke tonpakon atarima emapu'tî to'ya Jesus piapai. Mîrîrî ye'nen to' pî' taa me'poya e'pai awanî, mîrîrî kupî to'ya namai inî'rî. 12 Maasa pra tiwinan to' yonpa ipîkku teeseurîmasen nurî'tîya ta'pî: —Creta ponkon seru'ye'kon, o'ma'kon warainokon, enya'ne'kon, entamo'kapai neken to' wanî kure'ne, teesenyaka'mai pra —ta'pîiya. 13 Iseruku pepîn mîrîrî. Mîrîrî ye'nen to' yako'menkakî meruntî ke, innape Jesus ku'to'pe to'ya yairî. 14 To' yako'menkakî tîpantonikon tîpîinamai pra to' e'to'pe, Paapa maimu yu'san pepîn nekaremekî'pî tîpîinamai pra to' e'to'pe. 15 Maasa pra morî pe anî' yewan wanî ya, morî pe aako'manto'

wanî tamî'nawîrî. Tîîse nura pe anî' yewan wanî ya, moropai innape Paapa kupîiya pra awanî ya, tamî'nawîrî aako'manto' wanî nîrî nura pe. Nura pe mîîkîrî esenumenkato' wanî ye'nen tamî'nawîron era'maiya nura pe. 16 “Paapa epu'nenan anna”, taapîtî to'ya teuren. Tîîse imakui'pî to' nîkupî'pî wenai, tamî'nawîronkonya epu'tî, Paapa epu'tî to'ya pepîn. Tewanmakon pe Paapa nîkupî kupî to'ya, Paapa maimu yuuku to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen tiwin kin morî kupî to'ya pepîn.

2

Yairon Esenupanto'

1 Tîîse amîrî Tito, pemonkonyamî' yenupakî yairon esenupanto' pî'. 2 A'yeke'tonon panamakî teetînsen pe to' wanî namai, tepu'se to' e'to'pe, tîpona'nîkon tui'sen kupî to'ya namai. To' panamakî to' pî' tiaronkon eseurîma namai imakui'pî pe. Tîîse morî pe to' yeseru e'to'pe to' panamakî, innape Jesus ku'to'pe to'ya, tiaronkon sa'namato'pe to'ya to' panamakî. Mîrîrî wenai tîpona'nîkon tui'sen yapîtanî'to'pe to'ya to' panamakî.

3 Mîrîrî warantî no'santonon panamakî, morî pe to' ko'manto'pe Paapa nama pî'. Imakui'pî pe to' eseurîma namai tiaronkon pî', kure'ne mai' enîrî to'ya namai. Mîrîrî warantî to' panamakî tiaronkon wîri'sanyamî' maasaronkon panpî' yenupato'pe to'ya, morî pî' to' panamakî. 4 Mîrîrîya wîri'sanyamî' maasaronkon panpî' yenupato'pe to'ya, tînyokon sa'namato'pe to'ya, moropai

tînmukukon sa'namato'pe to'ya, to' panamakî. Tîîwarîrî'nîkon to' etî'nînmato'pe, teserukon tepu'se to' ko'manto'pe, to' panamakî. 5 Tînyokon pî' neken to' atausinpato'pe tiaron pî' pra, tewî'kon ta to' esenyaka'mato'pe mîrîrî poro tuutîi pra, morî pe eranmîra to' ko'manto'pe, tînyokon maimu yawîrî to' ko'manto'pe. Mîrîrî warantî to' ko'manto'pe, imakui'pî pe tiaronkon eseurîma namai Paapa maimu winîkîi, to' panamakî.

6 Mîrîrî warantî warayo'kon, maasaronkon nîrî panamakî tîîwarîrî'nîkon to' etî'nînmato'pe teserukon tepu'se. 7 Amîrî nîrî tamî'nawîrî yairon kupî pî' ako'mankî, tiaronkonya ayera'mato'pe moropai ankupî'pî warantî iku'to'pe to'ya. Tepu'se to' panamakî seru'ye' pra. 8 Yairî to' yeurîmakî, “Iseruku mîrîrî”, taa to'ya namai. Apî', “Yairon pepîn mîrîrî”, taa to'ya namai. Yairon pe eeseurîma ya, inkamoro ayeyatonon eppepî eserîke awanî, maasa pra apî' to' eseurîma eserîke pra awanî imakui'pî pe.

9 Moropai tîkaraiwarîkon poitîrîtonon pe tîwe'sanon panamakî. Tîkaraiwarîkon maimu yawîrî to' e'to'pe, tamî'nawîrî itu'se awe'to' yawîrî to' e'to'pe imaimu tîyu'pî'se to' wanî namai. 10 To' panamakî tîkaraiwarîkon yemanne yama'runpa to'ya namai, tîîse morî pe tîkaraiwarîkon yemanne ko'mannî'to'pe to'ya. Mîrîrî wenai to' nîkupî era'ma tamî'nawîronkonya morî pe. Mîrîrî ye'nen Paapa, upîika'tînenkon pî' yenupanto' eta to'ya nîrî morî pe.

11 Mîrîrî warantî innape Jesus ku'nenan ko'mamî e'pai awanî maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' anpîika'tîpai tîwanî pî' Paapa

esekaremekî'pî. Jesus Cristo yarimasai'ya wenai,
epu'tî î' kai'ma uurî'nîkon sa'nama'pîiya, moropai
uurî'nîkon pîika'tî'pîiya. 12 Mîrîrî ye'nen imakui'pî
unkupîkon rumakapai'nîkon man. Imakui'pî
anku'pai pra e'nîpai'nîkon man. Tîîse morî
pe ko'mannîpai'nîkon tîwe'panamai, imakui'pî
kupî'nîkon namai. Yairî Paapa maimu yawîrî
ko'mannîpai'nîkon man. 13 Mîrîrî warantî
iku'pai'nîkon, uurî'nîkon ko'mamî tanne Jesus iipî
nîmîkî pî', manni' Jesus unapurîkon, kure'nan
upîika'tînenkon. 14 Tîîwarîrî aasa'manta'pî
uurî'nîkon ye'mapa kai'ma tamî'nawîron imakui'pî
kore'tapai, moropai morî pe uurî'nîkon ronapa
tîmîrî ton pe e'nîto'pe, morî ku'to'pe taatausinpai.

15 Mîrîrî unekaremekî'pî ke to' yenupakî.
Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' yeurîmakî
meruntî ke. To' yako'menkakî, to' panamakî,
to' yenupanen pe e'kî, amîrî tîpîinamai pra to'
ko'mamî namai.

3

Innape Jesus Ku'nenan Yeseru Ton

1 Innape Jesus ku'nenan yenpenatanî'kî,
tesa'kon pe tîwe'sen manni' ipîkku pe tîwe'sen
maimu yawîrî to' e'to'pe morî anku'pai to' e'to'pe
inkamoro tesa'kon ton pe. 2 To' yenpenatanî'kî
imakui'pî pe to' eseurîma namai, tiaronkon
yarakkîrî, to' esiyu'pîtî namai, sokoro' pe to' wanî
namai, eranmîra to' e'to'pe, morî pe to' e'to'pe
tiaronkon pokonpe to' yenpenatanî'kî.

3 Pena innape Jesus kupî rawîrî pakko
pe uurî'nîkon wanî'pî, anî' anetapai pra

e'nî'pî. Esenku'tînsa' wanî'pî, imakui'pî pî' eseka'nunka'nî'pî, uwakîrikon pe imakui'pî kupî'pî uurî'nîkonya. Tiaronkon uyonpakon mu'tunpa'pî. To' yemanne yu'se e'nî wenai kinmuwanî'pî. Tiaronkon wanî'pî uyewanmakon pe ipîra moropai uurî'nîkon kupî'pî tiaronkonya nîrî tewanmakon pe. 4 Tîîse mîrîrî ye'ka pe e'nî tanne, Paapaya upîika'tînenkonya usa'nama'pîkon. 5 Moropai upîika'tî'pîiya'nîkon, imakui'pî yapai umo'ka'pîiya'nîkon. Morî unkupî'pîkon wenai upîika'tîiya pra awanî'pî. Tîîse kure'ne tî'noko'pî pe uurî'nîkon era'ma'pîiya. Mîrîrî ye'nen upîika'tî'pîiya'nîkon. Morî Yekaton Wannîya umakuyikon rona'pî moropai uurî'nîkon yenpo'pîiya enenan pe e'nîto'pe Paapa winîkîi. Moropai amenan uyeserukon ton yeka'ma'pîiya morî pe ko'mannîto'pe. 6 Mîîkîrî Morî Yekaton Wannî yarima'pî Paapaya upîika'tîto'peiya'nîkon, Jesus Cristo upîika'tînenkon nîkupî'pî wenai. 7 Morî pe tîwanî ye'nen, “Yairon pe awanîkon tarîpai”, taasa' Paapaya wanî'pî upî'nîkon, î' rî morî kupî pra tîîse. Mîrîrî ta'pîiya enen ko'mannîto'pe tîîpia ipatîkarî. Mîrîrî nîmîkî pî' ko'mannî.

8 Ayenku'tîuya pepîn. Innape tauya sîrîrî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî unekaremekî'pî ke to' yenupakî innape Jesus ku'nenan pî', morî kupî pî' to' ko'manto'pe. Maasa pra mîrîrî unekaremekî'pî wanî morî pe pu'kuru. Moropai tamî'nawîronkon pîika'tîiya. 9 Tîîse teesiyu'pî'se pra ako'mankî tiaronkon yarakkîrî, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî', utamokon ese'kon rî'pî pî'. Maasa pra î' pe pra rî esiyu'pî'nîto' wanî. Mîrîrî wanî imakui'pî pe.

Mîrîrî tîpîinamai pra e'kî. 10 Esiyu'pî'nî emapu'tînen
moro awanî ya akore'ta'nîkon, mîîkîrî yeurîmakî.
Moropai amaimu yuukuiya pra awanî ya, inî'rî
yeurîmakî. Mîrîrî tîpo, yuukuiya pra aako'mamî
ya, tîwî nîsi. Inî'rî mîîkîrî yarakkîrî kasarîi.
11 Maasa pra imakui'pî ku'nen mîîkîrî. Paapa
maimu pîinamaiya pepîn. Imakui'pî inkupî'pî we-
nai eesepu'tî.

Tiwinano'pî Pe Tito Panamaiya

12 Aapia Ártemas ou Tíquico yarimasau'ya
yai, mattîi Nicópolis po eseponîto'pe. Maasa
pra miarî Nicópolis po kono' aniwa'kapai
wai. 13 Pemonkonyamî' ton pe teeseurîmasen
Zenas moropai Apolo pîika'tîkî. To' ataponka
ko'mannîpî. Mîrîrî ye'nen î' yu'se to' wanî ya,
itîîkî, î' ton pra to' wanî namai. 14 Uyonpakon
innape Jesus ku'nenanya morî kupî e'pai awanî.
Tîwe'taruma'tîsanon pîika'tî to'ya e'pai awanî. Mîrîrî
kupî tîuya'nîkon pî' to' esenupa e'pai awanî, morî
pe tiaronkon pîika'tîto'pe to'ya, moropai î' ton pra
tîwanîkon namai, to' esenyaka'ma e'pai awanî,
enya'ne pe pra.

15 Tarîpai tauya apî'nîkon. Tamî'nawîronkon uupi-
awonkon maimu man aapia. Anna maimu man
uyonpayamî' innape Jesus ku'nenan pia, aapia-
wonkon pia. Anna sa'namanenan inkamoro.

Moropai epîrema sîrîrî apona. Tauya Paapa pî':
—Tamî'nawîrî morî pe awe'to' tîîkî to' pia —tauya
Paapa pî'. Mîrîrî neken.

Amenan pe paapaya uyetato'kon
New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032